

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván hűzhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Hát hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr. árával kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésű 1 r.
készszeriért 6 kr., többszeriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összeköttetésben levő hirdető-írdák, elő-
fizetőink, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer,

vacárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Komoly szó

vasuti ügyeink tárgyában.

I.

Sajnosan vagyunk kénytelenek tapasztalni, hogy a mit a kedvező pillanatban megragadni elmulasztottunk, később kinos küzdelmek közt, súlyos áldozatok árán, csakis részben és csonkán vagyunk képesek keservesen megszerezni.

Volt idő, midőn megyénket egész hosszában átszelő, elsőrendű vasut létrehozatala csupán egyetértésünkbe került volna; legujabban egyes vicinális vonalrészeket százezreken vagyunk kénytelenek megvásárolni. Sybillának, annak idejében jutányosan odakinált összes könyveit meg gondolatlanul visszautasítottuk, most a fennmaradt kötet füzetit egyenkint, drágán kell megvásárolnunk.

Harminez évvel ezelőtt ugyanis egyedül megyénk közönségének egyetértésétől függött, hogy a kormány akarata szerint és annak támogatása mellett egy világforgalmi vasut jöjjön létre, mely megyénk két járásának hosszán végig haladva, az észak- és nyugatot dél- és kelettel a legrovidebb uton kötötte volna össze. De hát akadtak már akkor is egyesek, kik azon elvből kiindulva: „Ha nekem nincs, neked se legyen“, egy ferde irány, partikuláris jellegű vasuti tervet, állítólag az osztrák magyar állami vasuti társaság által realizálandót — Eris almája gyanánt dobtak a szőnyegre voltaképpen csakis azért, hogy a komolyan célbavett vasuti vonal létrejöttét megakadályozzák. Mert, hogy az egyetértés lazulása folytán a tömör mozgalom megbénul, a kormánynak pedig nem lesz kedve ellentétes nézeteink harcán gyönyörködni, ezt ők jól tudták. De tudniok kellett azt is, hogy az egyetértésnek általuk megindított bomlása következtében az általuk

indítványozott torzvonat még kevésbé fog létesülni; egyrészt, mert az o. m. á. vasuttársaságnak — érdekébe állván a garamvölgyi vasut létrejöttének meghiusítása — komolyan eszé ágában sem volt arra vállalkozni, ezél érvén azzal, hogy a tervezett vonal nem létesül; másrészt, mert a kormány annak létrejötté ellen kétségkívül til takozott volna.

A jól átgondolt taktika csakugyan sikerült és az elv, melyre alapítva volt, teljes mérvben diadalmaskodott. A kormány neheztelve hátat fordított egyenetlenkedő megyénknek és a losoncz-ruttkai vonalat vette pártfogása alá s ennek következtében azóta saját érdekénél fogva a garamvölgyi vasut létrejöttét akadályozni beláthatlan időre kénytelen; az o. m. á. vasut-társaság pedig rendkívül meg volt elégedve, hogy ily rövid szerepléssel bevégezvén felléptetését, olesó áron elérte célját. Ekként fényesen sikerült a megyét egy vasut létrejöttének eshetőségétől évek hosszú sorára elzárni. Csakugyan nem jutott se nekem, se neked. Csupán megyénk éjszaki szélén lakók részeseültek azóta azon élvezetben, hogy a hegytetőn kanyargó vonatokat láthatják. No, ezt már megakadályozni nem lehetett; de nem is irigylük tőlük senki e magasztos látványt. Egyedüli örökségünk, mely vasut tárgyában tartott első értekezletünk alkalmával keletkezett s melyet az ellenindítvánnyal fellépők szórtak az érdekeltek sorai közé, a partikuláris szellemnek — és ebből kifolyólag az egyetértés hiányának — átka, melylyel azóta mindannyiszor találkozunk, a hányszor bármilyen vasuti tervezet merül fel megyénkben.

Vasuti krónikánk első fejezetének kivonatát a fentebb elmondottak képezik. Feledhetlen mindnyájunk előtt azon gyászos emlékezetű első ülés, mely a 60 as évek kezdetén a garamvölgyi

vasut létrehozatalának tárgyában három megye érdekeltjei és megbízottjai által megtartott. Mindenkorra mélyen bevésve maradnak emlékeztünkbe azon egyesek nevei, kik ellenzésük által idáig már is 25 éven át elütötték a megyét azon áldástól, melyet az eredetileg célbavett vasut nem csupán az általa érintett vidékre, de igenis az egész megyére árasztott volna; miután az abból kiágazó vonalak csakhamar kiegészítették volna azon vasuti hálózatot, mely megyénk egész területének közlekedési igényeit kielégítette volna. — Mindezek meghiusulásából — a herostratesi dicsőségtől eltekintve — haszna egyedül az o. m. á. vasut-társulatnak volt.

De hát vessünk fátyolt a gyászos multa és foglalkozunk a nem épen épületes közelmulttal s végre az aggályok közt kecségető jelennel.

A vasutügy tárgyában 30 év előtt eltemetett biztos kilátásunkkal együtt eltemetve lett minden reményünk, kedvünk és bizalmunk. A váratlan csalatkozás sujtólag hatott mindnyájunkra; a kedélyeken bénító lehangoltság és fásultság vett erőt, melyet a beiga-francia társulatnak a Garamvölgyön építeni szándékolt vonal létrehozatala céljából folytatott, végre is a kormány által megakasztott törekvései csak rövid időre voltak képesek enyhíteni. A Garam völgye a kormány által minden vasuti vállalatra nézve el lett zárva; lakóinak kötött kezekkel a jövőre kellett bizni megingatott reményeik valóságát, mi közben egyedüli vigasztalásul szolgált azon alapos hitünk, miszerint a garamvölgyi vasuti vonalnak, — mint olyannak, mely megyénkben leginkább nyújt kilátást jövővelmezőségre s mint az országos vasuti hálózatba beillő, irányánál fogva annak egykoron egyik törzságát képezni hivatva van — a közel

jövőben és pedig megyénkben első sorban létesülnie kell.

A vasutügyi törekvésekben a Garam mentén beállott pangás ideje alatt a Zsitva völgyén eszközölve lettek ugyan minden képzelhető irányba kiágazó nyomjelzések, azonban az akkora sokkal kedvezőbb konjunkturák daczára sem akadt vállalkozó, nem pedig azért, mert a tervezett vonal jövővelmezőséget sehogysen lehetett kilátásba helyezni.

Utóvégre és első sorban a garamvölgyi vasuti vonal létrejöttének tított az órája. Mint tudva van, az o. m. á. vasuti társaság az állammal kötött szerződésben fővonalának dusabb táplálása szempontjából kikötötte magának egyrészt a nána-lévai, másrészt a nána-ípolysági, helyi érdekű vonalak építésének engedélyezését. Előbbit önszántából, mert tetszést talált a lévai járás termékeny rónájában, utóbbit hathatós befolyás iránti előzékenységből.

Ezen örvendetes kilátás neszére talpra szökött mindkét megye érdekeltsege. Hontvármegye közönsége tömören s egyetértőleg közreműködött vonalának létrehozásán és csakugyan simán és gyorsabban jutott is vasutjához; megyénkben a kilátásba helyezett csata-lévai vonalrész mellett ösztönöz érdeklődők száma csupán csekély töredékét képezte a megye közönségének, melynek sorai közt csakhamar újra tevékenységbe léptek azok, kik sohasem tudtak megbarátkozni azon gondolattal, hogy a lévai járás kapjon vasutat. Nem állván tehetségükben a czélba vett vállalatot — mint 30 évvel ezelőtt — egészben meghiusítani, kitelhető hatékonyságukat lankadatlanul arra fordították, hogy Léva e vonal által végképpen mellözve legyen és e szerint Léva helyett Kálna legyen a vonal végpontja. Valóban nem is sok hiba volt annak, hogy a megye közönségét odaterejék, miszerint e sze-

TÁRCZA.

Budapesttől — Predeálig.

— Utí karczó'atok. —

Irtá: Homoki.

Vasárnap esteli 5 óra után értünk az örültek házához; — az impozáns épület, a szép park, az egész épületet környező csin és tisztaság csábítólag hatottak reánk úgy, hogy az ünnep és esteli órák daczára megkísérlettük az épület- és kertek belsejébe jutni.

Dr. Fülöp Ferencz kórházi gondnok ur, — kinek magunkat bemutattuk, — a legnagyobb előzékenységgel mutatott és magyarázott meg mindent.

A szegény lelki betegek, úgy a nők, mint a férfiak — egymástól elkülönítve, 3—3 csoportra vannak beosztva a szerint, a mint lelki állapotuk kívánja.

Az első csoport a „csendes örültek“ kertje- és lakrészében 45 férfi volt elhelyezve, — kiknek egy része belépésünk alkalmával kuglizott, másik része a zöld gyepen hevert, — kíváncsian néztek felénk a betegek és midőn az orvos kalapot emelt előttük, jó napot kívánt „az uraknak“, mindannyian fővegüket leemelték és a köszöntést szívélyesen viszonzották.

Az orvos kalapemelve fogott kezét egy vagy más „kitünőséggel“, kik között Kossuth Lajos, Jézus Krisztus, világ költője, bankár stb. stb. voltak, s kiki saját rjgyszmeje szerint válaszolt a hozzá intézett kérdésre.

Kossuthól azt kérdezte orvosunk meleg kézszerítés után: „Kormányzó ur, ma sokat fáradt, — ugy-e bár nem képes ma szánakozni?“ — Mire a kormányzó viszonzta kegyesen a kéz-szerítást és „kedves barátomnak“ ezimezve az orvost, a kormányok romlottsága ellen beszélt és biztosította tisztelt barátját, hogy a fekélytől megszabadítja az emberiséget, a világot meghódítja Magyarország számára. — A „világ költője“ rithmusokban felelt, dicsőítve az orvost; — a bankár zsebébe nyult s tárczáját ajánlotta fel kedves barátja, az orvosnak, így minden beteg a maga módja szerint, de mindannyian egyeztek a tisztelt és nagylelkűségben, melylyel „barátjukat“, az orvost elhalmozták.

Igazán mélyen megható ama ragaszkodás, melylyel ezen szegény, lelki betegek orvosuk személye iránt viselkednek; legszebb bizonyítéka ez annak, hogy a kórház gondnoka nem szigor, hanem jószággal érintkezik velök s azok, kik családjuk tagjait csak ritkán ismerik fel, a lélek működésének megzökkenése pillanatában is a hála érzete megismerteti közös barátjukat, dr. Fülöp Ferencz urat.

A második osztályban vannak a javuló, de még gyakran féktelenkedők, — a a harmadikban a dühöngők.

Ez utóbbiak a legérdekesebb; de borzadálylál töltik el a szemlélet.

A kertükbe történt, belépés alkalmával teljes csendben találtak őket; a kert magas köfállal van körülvéve, melybe egy erős tölgyfa-ajtón át jutottunk be; — há-

rom lépesön kell a kertbe lemenni, a lépcsők felett a bejáratnál 4 négyszögöl területű emelkedés van.

Az ajtót hátunk megett egy ör bezárta, mi az emelkedett helyen álltunk, honnét a helyzetet áttekinthetük; — a zár csattanására egy 21—22 éves bakancsos felpattant fekhelyéről, szemét reánk szegezte, s hatalmas hangon kiáltott „Que-raus“-t, — egy pillanat alatt — mint egy megrázott méhkas, talpon volt minden s oly zsbaj keletkezett, hogy borzadály futott át mindenikünket. Az egyik örült gyors futamot kezdett a kert körüjén, hatalmas kárral döntött a gyepen mindenkit, ki utjába akadt, a katona torkaszakadtából kiabálta szakadatlanul a „gwe-raus“-t; egy másik beteg mindkét öklével szitkok között ütötte a képzeletben előtte álló ördögöt, míg a mellette lévő hütlén szeretőjét fojtogatta a gyepen; a futás-dühben szenvedő megbotlott a hütlén kedvesét fojtogatóban, keresztül esett azon, a féltékeny kedvesét vélte maga mellett hőmpölyögni, nekirontott, néhány pillanat alatt egymást átkarolva hatalmasan dulakodtak, — míg az örök őket szét nem választották; az elválasztás után — mintha mi sem történt volna — a futonez futott, — a féltékeny fojtogatta a gyepet.

Az orvos csendesen szólva, mondá nekünk: „Kövessenek az urak“ és kalapját leemelte; mi is önkéntelenül vettük kezünkbe kalapunkat. Erre harsány hangon kiáltotta: „Alázatos szolgáljuk uraim, jó napot kívánok“ — nyomban álltunk és két ör által követve,

lelépett az emelvényről és mi a dühöngők közé léptünk.

A betegek mintegy varázsütésre elcsendesültek, mindegyikük, mint egy szerkezetét kiegészítő géprész, ama helyzetben maradt, melyben őt az orvos ismert hangja találta.

Fedetlen fővel közeledtünk egy marciális alakhoz, ki mindkét öklét összeszorítva, tévedező pillantásokkal állott előttünk.

„Kedves tábornok ur, — szólott hozzá az orvos — ön ma ismét csatát nyert!“

A beteg fellélegzett, nehézkösen emelte szemét az orvosra, kit felismert, kalapját leemelte s nyugodt hangon válaszolt: „Kemény napom volt, de sikerült az ellenséget visszavernem s ezt önnek köszönöm, kedves barátom!“ — Kezét fogott az orvossal, ki magát alázatos szolgájának nevezve, — minket tovább vezetett. — Én visszazentem a betegre, ez ökleit ismét összeszorította s mereven nézett egy pontra, — jól esett látnom, hogy a beteg és közöttünk a két ör szemmel tartja a beteget.

Több beteget tisztelt meg orvosunk megszólításával, kik mindannyian kalapemelve feleltek kérdéseire.

A kert körutján áthaladtunk, úgy látszik, az örültek megunták a nyugodtabb viselkedést, mert a katona „Qwe-raus“ kiáltására a gépezet minden része mozgásba jött, a futonez körbe futott, a féltékeny fojtogató, — a tábornok mindkét kezével tette a hatvágást s így kiki azon eszmét, mely lelkét fogva tartotta, igyekezett érzékileg kifejezni, csakhogy igen erélyes módon. Bevallom, hogy könnyebbülést éreztem

gény, kis várost, — mely kulturális és humanitárius intézmények létrehozatala körül tanúsított pártatlan áldozatkész-sége által elévülhetlen érdemeket szerzett a megye pártfogására — a pusztulás örvényébe taszítsa. De hát annyira mégis vitték, hogy Léva városának — magára lévén hagyatva — drága pénzen kellett megvásárolni a vasutat, melyhez aknamunkájok nélkül ingyen jutott volna; mert alaposan állíthatjuk, hogy a vasuti társulatnak, már csak saját érdekénél fogva is, eszeágában sem volt Lévat, mint végpontot, mellőzni, csakis megénkben nyert tudomást az időközben elleneink által kiesztelt alternatíváról. Hogy e széthuzást a társaság saját hasznára kiaknázza, azon nincs mit csodálni.

Ezenfelül, hogy ártsanak, a hol csak árthatnak, a lévai járás ellenei keresztülvitték azt is, hogy a csatlévai vonal által igénybe vett terep kisajátítási költségét, névleg 50 — tényleg 36 — ezer forintot, excludive a lévai járás uti alapja viselje.

Ebből is látni, hogy a szenvedély rossz tanácsadó. El lett fogadva oly elv, melynek szeparatistikus jellege a járások együtvértartozásának tagadását foglalja magában s mely a kivételnél mostohának tünteti elő a megye eljárását, midőn egy nagy, más járástól megtagadja az együttes segélyezést épen akkor, midőn az támogatásra leginkább rászorul. — Azóta változtak a viszonyok és nézetek s ennek kapcsán az oszlányi — és lévai — de főleg utóbbi járás lakói nagy hálaival tartozunk barátainknak, kik minket három évvel ezelőtt a terepkisajátítás kiváltságával tiszteltek meg, legújabbán pedig ismét kiújult testvéri érzelmek hatása alatta terhet velünk megosztani kívánván, e czímen még főnállal tartozásunkat és ezzel együtt uti alap feleslegünket levették vállainkról.

Elősorolt hőstettekkel záródik vasuti krónikánknak a közel multat vázoló második fejezete, melyre szintén tanácsos fátyolt borítani, hogy pártatlan tárgyilagossággal szólhassunk a jelenről.

Mialatt a zsitvavölgyi érdekeltség minden lehető ernyedtetlenül elkövetett, hogy az o. m. á. vasuti társaságot súlyos áldozatok árán rábíjja a zsitvavölgyi vasut kiépítésére, azalatt csendben folytak tárgyalások a garamberzeneze-zsarnóczai vonalrész létrehozatala fölött és alighogy Singer Ede, mint utóbbi vonal előengedélyese, folyamodványát a megyénél beterjesztette, a zsitvavölgyi vasutnak is akadtak új

midőn a minket láma és fenyegetés közt követett betegek előtt és utánunk a nehéz tölgyajtó bezáródott.

Az idő azalatt előre haladt, a beteg nők lakosztályaikba lettek terelve, ezeket szintén 3 osztályba osztva, ott kerestük fel

Az orvos fogadtatása itt még szívélyesebb s bensőbb volt, mint a férfiaknál; a fiatal beteg „nagysádok“, a mint az orvos ezeket udvariasan szólította, karonfoglák kedves barátjukat, ki kénytelen volt egyesekkel a folyosókon végig sétálni, ily meg-tiszteltetés egyes bizalmasok „nagysám“ részéről nekünk is kijutott. Itt a felügyeletet nők gyakorolják.

A belberendezés, a betegek gondozása, a konyha tisztasága, az ételek izletes volta meglepett

Egy első osztályu beteg fizet naponként 2 frtot, kap külön kényelmesen butorozott szobát és egy felügyelőt, ki éjjel-nappal vele van; ebédre 4, estére 2 tál ételt; — másodosztályu beteg fizet 1 frt 20 krt; ketten kapnak külön szobát és egy felügyelőt, az étkezés az első osztályu betegével azonos; — harmadosztályu beteg fizet 60 krt. Tíz beteg van egy szobában; az étkezés sokkal egyszerűbb, de egészséges és tápláló.

Két órai időzés után őszinte köszönetet mondottunk dr. Fülöp Ferencz orvos urnak. Hálásan ismerjük el, hogy szeretettel gondozza azon szerencsétleneket, kikben az istenség szikrája kialvó felben van, de a kik mégis ösztönszerűleg ragaszkodással hálálják meg jóságát.

(Folyt. köv.)

előengedélyesei Silberstein Adolf és Kálmán Arthur személyében, kik nyom-ban szintén benyújtották kérvényüket a megyénél.

Az előengedélyeseknek csupán társadalmi állásait ismerjük, vagyoni állásuk ismeretlen előttünk. A garamvölgyi vonal engedélyesének háta mögött kétségkívül az állam áll; hogy a zsitvavölgyinek háta mögött ki áll, nem tudjuk; állítása szerint kereskedelmi miniszterünk jóakarátának ígérteit bírja. Ez sokat jelent, kivált, ha a miniszternek alapos tájékozódása után történt az ígérte.

Ha a beterjesztett folyamodványok szövegéből vonnánk következtetést a folyamodókra, ez kétségtelenül Singer előnyére szolgálna, ki egyszerűen és hiven eseteli a tényállást és az indoklásban sem tulzással, sem alaptalan kecsegtetéssel nem él; az egész szövegben megezáfolható állítás nem található; ellenben Silberstein folyamodmánya a hyperbolikus állítások özönét foglalja magában; dicsének ez a czélba-vett vállalatra, melynek finanziaális mérlegét elragadtatásában nagyító üvegen át mutatja be. Valóban nagylelkűségnek tekinthető, hogy ily — szerinte dúsán nyeresémes — vállalatban másokat is részesíteni hajlandó.

A kétrédbeli folyamodvány szövegének bírálatába csupán azért becsátkoztam, hogy azon különböző benyomást jelezsem, melyet egyike és másika az olvasóra teszen és épen nem vehetem rossz néven, hogy egyike a régóta keresett siker szempontjából káprázató színben tünteti elő felpártolt ügyét, csak hogy a tulzott magasztalás azokra, kik ezen ügy részleteit alaposan ismerik, könnyen eltévesztheti hatását.

De ettől eltekintve, van még más, lényegesebb eltérés is e kétrédbeli vasutügy mibenléte közt. A garamvölgyi vonalrésznek közigazgatásilag bejárt és végleg megállapított nyomjelzése előttünk fekszik, melynek irányára iránt nem foroghat fönn több kétség; a zsitvavölgyi vonalnak nyomjelzése csak ezental fog foganatosítani; egyelőre félig zsákba rejtve mutatja be az engedélyes, kinek átruházva nyert előengedély-okmánya ar-maróth-érsekújvári vonalra szól ugyan, azonban ennek daczára kérvényében a hányszor Érsekújvárt említi, mindannyiszor záradékban szorosán melléje illeszti Surányt. Ebből megérthető, hogy legkisebb kedve sincs Ujvár felé vezetni a vonalat, mert ha ez lenne a szándéka, nem forogna fönn ok a titkolódzásra, miután ebbeli elhatározása a közönség osztatlan helyeslésével találkozónék és pedig egyrészt, mert az érintett járás igényeinek leginkább megfelelne, másrészt, mert a közvetlen összeköttetés a fővonallal, kivált annak egyik elsőrendű állomásával, egy helyi érdekű vonal személyes és teher-forgalmának egyaránt biztosít. Kétséget sem szenved, hogy az ar-maróth-erebely-érsekújvári vonal-irány a legegyszerűbb és legmértányosabb, mely bizonyára éleslátásu kereskedelmi miniszterünk tetszését is megnyerné, valamint, hogy nem csupán az érdekelt járásnak, de az egész megyének rokonszenvét biztosítaná a vállalatnak. Hogy daczára ennek engedélyesünk a csatlakozási pontra nézve az alternatívát Ujvár és Surány közt szívósan fönn tartja, világosan amellet szól, hogy eltökélt szándéka Suránynál vetni horgonyt az o. m. állam-vasut-társasághoz hasonlóan, melynek irányítókósa kétségkívül szintén Suránynál lyukadt volna ki. Már pedig Ar-Maróthról Verebelyen át Surányba vezetett vonal, — mely a verebelyi járásnak csupán éjszaki csucsát szelné és előre láthatólag már Verebelynél csapna át Nyitra-megyébe — a verebelyi járás közlekedési érdekeit csupán csekély részben elégítené ki, az nem szorul magyarázatra Nem lehet tehát csodálni, hogy azon homály, mely a zsitvavölgyi vonal alsó részének irányát fedí, az ottani érdekeltekben alapos aggályokat ébreszt.

E nyugtalanító kételyt mielőbb el kell oszlítani. A ki áldozatot hoz,

annak tudnia kell, hogy mire hozza. Leplezgetésnek az adott viszonyok közt ki kell zárva lenni. Az o. m. állam-vasut-társaságnak — mely mint idegen testület a vállalatnak egyedül saját hasznát tartotta szem előtt — meg volt bocsátható, hogy előnye szempontjából szabad kezet biztosítandó a csatlakozási pontra nézve, titkolódzott. Most azonban, midőn a vasut ugyszólván házilag fog építtetni és a megye az építkezési költségek 1/3 részét, mint részvénytulajdonos vállalta magára és mint ilyen, nem csupán az ügyvitelhez, de igenis a vonalirányhoz is hozzászólási joggal kell, hogy bírjon, midőn ennél fogva többek közt főleg a vonalirány tárgyában a felelősséget a többi részvényesekkel és engedélyessel osztani fogja s e szerint utóbbival nem szemben, de sajátképen mellette fog állani, a vonalirány-titkolásnak nem lehet helye és pedig annál kevésbbé, mert a megye — hivatva lévén területe minden egyes vidékének érdekeit tartalmazni, — mely kötelme alul részvényes létének érdekei nem menthetik föl — azon esetre, hogy ha oly vonalirány letesítenék, mely egyes vidék méltányos igényeit szem előtt tévesztené, sajnosan kompromittálva lenne s ennél fogva jogosan utalva érezheti magát, a vonalirányt idejekorán kiugrasztani a bokorból és pedig még mielőtt a tetemes áldozatot e vállalat oltárára letenné. Z.

Léva, 1890. aug. 20.

A kit a vasutak érdekének és érzékkel bír azok hasznosságát és fontosságát teljes mértékben megbecsülni, — az igazi kéjérzettel beüthetie végig a „Barsi Ellenőr“ ez évi 33-ik számát. Eljéjtel kezdve az újdonságokig e szám egy megtestesült vasut! Nagyszabásu tervezések, merész alkotások, érdeksurlódások, új papírok fondírozása, prioritások, nem jövedelmező törzsrészvények, 120% megyei utadópótlék, vegyes vonatokban robognak föl és alá, egy kalap alatt, mintegy dióhéjba szoritottan.

Mindennek értékét pedig nem csekély mérvben emeli azon körülmény, hogy ennyi sok és nagy dolog, egy aránylag igen kis megye területén vájálk a dícsőség meg-születés fájdaímaival.

Szinte látjuk már a nyomdafesték vá-gányain a zsitvavölgyi bars megyei vasut gyorsvonatát tovaszágalani „Nyitra-megye területén“, és zsörtölődéseink morajából már előre is kihallatszik a gőz-mozdonyok fűtyriadalma. Ez valódi kéjérzet! Valódi kéjérzet!

De e kéjérzet alig hatotta át valaki-nek lelkét több tüzelt, — mint a „Bará-taink“ cikkiróját. Őt már valódi „Nagy-kakassá“ varázsolta át. Ugy kaszál, ugy kelepel ezikkébe, hogy még a legöre-gobb fájdgavallér is megirigyelhetné tőle felbuzdulását. Nem lát, nem hall semmit kéjérzelmének mámorító özönében.

Nem hallotta mindazokat, a miket a lévaiak elmondottak a választmányban, a közgyűlésen, mert különben nem írhatta volna azt, hogy ők „örülni“ fognak a tervezett vasutak létrejöttén, midőn világosan és magyarált hangszólózták, hogy a megye területén minden „áldozattal“ készek a vasutakat támogatni. Gondolom, e kettő között van különbség. Az igaz, hogy ez nem hü viszonzása azon „önzetlen jóakarata-k“ melylyel a vármegye többi járasa velünk lévaiakkal szemben viseltetett, midőn a csatlévai vasutnál a mi érdekeinkről volt szó. Mert hát, hogy is volt csak az akkor? Ha jól emékszünk, midőn e vasutunkra a megyei utalpból a kisajátítás költségét 50 ezer forint erejéig kértük, a közgyűlésben fölkel gróf Keglevich István és indítványozta, hogy: „csak azon föl-tétel alatt szavaztassék meg 10 éven át az évenként fizetendő öt ezer forint, ha ezen összeg kizárólag a lévai járás köz-munka váltásági pénzeiből kikerül, és csak a lévai járást ter-helvén, a többi járások köz-munka pénzei érintetlen ma-radnak, a többi járások utjainak szükséglete a legkisebb esorbát sem szenvedé.“ És az ige testtőlön. A közgyűlés ily értelemben határozott.

Mindenesetre önzetlen jóakarát vezette ugy az indítványozót, mind a tör-vényhatósági bizottságot ezen elvi jelentő-ségű határozat meghozatalánál, a parti-kularizmus eszük ágában sem volt.

Már most csak az a kérdés: minthogy cikkiró szerint a hatalmas miniszter épp ugy felül van emelkedve a mindent bénító partikularizmuson, mint ő maga és mint az aug. 12-ki közgyűlés többsége, a hatalmas miniszter nyerte-e tőlük az impulzust vagy ők a hatalmas minisztertől?

Nem csodáljuk, ha cikkiró ur, a parti-kularizmus fölötti szédítő magas állaspont-jából, minket, az önzésben elmerült lévai-

kat, csak törpe parányoknak lát és nem látja, hogy a megyei közalapok, a közérdek jelölte irányunkból nem engedjük magunkat semmiféle pajtáskodási viszketegek által kizökkenteni és semmi kedvünk egy oly trójai ló töltelékévé szerepelni, a melylyel a szegény, gyanatlan megyei adófizetők nyakára egy általános megyei vasuti pótdátó akarnak, a zsitvavölgyi leendő részvénytársaság szép szeméiert a faiseurök nagy örö-mére, ugy uttyomban becsempészni.

Ertenök a rohamlépések jogosultsá-gát, melylyel a törvényhatósági bizottság nyakafőre, hü bele Balázs siet önmagára súlyos anyagi terhetek rakni, hogyha a kérdéses vasuti ügyek a megoldás oly fe-szített stádiumában állának, hogy egy teljes garanciaival bíró vállalkozó azt mondja: 8 nap alatt, vagy szerződés, vagy távozm. De így kívül a szerződést oly sürgősen meg-kötni? Az előengedélyesek még csak fognak egy részvény-társulatot szervezni. Az előengedélyesek mindketten lapszer-kesztők. A lapszerkesztés bizonyára szép dolog és szép dolog a vasutépítés is. De hogy e két mesterség homogen tudomány lenne, azt még nem állította senki. Bár-mi elismeréssel és tisztelettel viseltessünk is e szerint a lapszerkesztő urak egyéni értéke iránt, bizonyára azt saját szerénysé-gük érzeténél fogva sem követelik, hogy a merre mennek, a merre lépnek, harmad sorban jövedelmező vasuti törzsrészvénye-ket szórjunk lábaik elé, a melyek nekünk aligha fognak egyáltalában jövedelmezni.

Ép oly kevésbé számíthatunk le mi lévaiak fölöttén bizalmat jóllakottsá-gunk daczára gróf Keglevich István urnak, kitől életrendünk viszonyainak ily tüzetes ismerete valóban megindító. Mi fényes te-hetségei előtt fejet hajtunk, sok jó szándé-káért tiszteljük, becsüljük. De mivel eddigi vállalatainak sikerei tervezéseivel nem min-díg állottak kedvező arányban, igen sajnál-nók, hogyha vezérlete alatt a megyei utalap sorsa a bars megyei gazdasági egyesület va-gyonának sorsával testvérísülni kénytelen lenne.

Ismételjük, mi nem a vasutak ellen küzdünk, de a mód ellen, a melylyel a megye általi támogatásuk czélba vétetett és talán ezen oppozícióval többet használnak nekik, mint majomszeretettel. Küzdünk és fogunk küzdeni a mód ellen, mert az nem uyilt, nem őszinte és eselszövéssel törekszik álta-lános megyei pótdátó Nemes-Kosztolánytól-Kopaniczúg és Csataig becsempészni egy oly vasut javára, mely 3/5 részben idegen megye területén fut.

Ezt tehetik a partikularizmus hősei, a hatalmas miniszter, de mi lévaiak nem fog-juk soha tenni, talán éppen zsitvavölgyi barátaink jól felfogott érdekében.

Egyébiránt, ha nem lettünk volna már jóllakva, biztosíthatjuk cikkirót, hogy e hó 12-én sokkal igen könnyen jóllakhattunk volna, sőt olyannal is, a mi könnyen meg-emészthetlenné válhat.

Lévai.

Budapest, 1890. augusztus 22-én.

— Szent-István napja a fővárosban; a magyarországi tanítók nagygyűlése. —

Mintha tudnám az önök gondolatát. Nemde már előre azt gondolták, hogy a mi fővárosi levelezőnk Szent-István napi ünne-pélyről fog írni, a melyről már rég olvas-tunk a lapokban? De bocsánat, ez az is-métlése az egésznek igen kellemes emléke-ket újít fel lelkemben. Szent-István napja a fővárosi bucsunapja; akkor záradokol ide minden magyar ember, a ki csak szerét teheti. Már hetek óta kezdett zibongni az élet, előző nap estéjén az elkésett vendé-gek alig tudtak szállást kapni. Maga a fő város rengeteg épületeivel szükneek bizo-nyult. Tud a magyar még lelkesülni, ha akar; fényesen igazolta ez a hét.

Kora reggel beláthatlan néptömeg nyüzsgött, mint megbolygatott hangyaráj, az utcaikon. A fellekesült nép izgatottan várta az ünnepség kezdetét. Még az idő is ked-vezett; verőfényes, felhőtelen, kék ég mo-solygott a fővárosra; a szellő visszafajtott lélekzettel lebegett a szöke Duna hajjai felett. Az egyházi ünnep a Szent Zsigmond kápolnában kezdődött meg. A diszbe öltö-zött katonák, rendőrök, lovasok és gyalo-gosok, a ragyogó arczu honvédek, fényes öltözékű főtisztek, a fekete ruhás hivatalo-sok, a tarka néptömeg meglepő látványt nyújtottak messziről. A moraj, mely keresztülvonult a sokadalmon, valami ihletszerű-nek tetszett.

Az ünnepélyen, mely Istvánnak, első királyunknak emlékére volt szentelve, maga az ország első főpapja Simor hercegprímás czelebrált fényes segédlettel. A szent jobbot kitétik az oltárra. A szent Zsig-mond kápolnából a menet a budavári hely-őrségi templomba ment a fellobogozott ut-czákon kereszt ül, hol újra fényes isteni tisz-telet tartatot Hornig Károly báró vesz-prémi püspök pontifikálása mellett. A tem-plomból a népek egy tizedrésze sem fért, de azért a künnrekedtek utána zugták a templomi karnak: „Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga“ Akkor aztán ropogtak a puskák és a disztűz füstje magasán emel-kedett a végtelen kék ür felé. A mise vé-gzetével a G o t t e r h a l t é t játszotta a katonabanda és mintha villámszíkra cziká-zott volna keresztül a népen, megindult

minden magyar ember szíve. Ez a mi nemzeti ünnepünk. Ez kizárólagos ünnepe a magyarnak. Mit akart itt a Gott elérni? Körülbelül ilyféle gondolatok villantak meg agyunkban.

A szent jobb nyolez napig marad közszemlére kitéve. Nyolez napig láthatják még, akik nem látták.

Azt már említettem, hogy a magyarországi tanítók e héten nagygyűlést tartottak a fővárosban, melynek célja volt a népoktatás rendezése, a mi csakugyan kell, hogy a komoly megbeszélés tárgyát képezze. Csak hogy ez egy igen nagy akadályba ütközik és ez a tanítók nyomorúságos anyagi helyzete. Ha nincs biztosítva azok nyugodt megélhetése, vajjon ki követelheti, hogy egész életüket, testi és szellemi erejüket a népnek, a hazának szenteljék, mely megtagadja tőlük a tisztességesen elegendő kenyeret.

Tizenkét év után most tartanak újra nagygyűlést. Tizenkét év óta szunnyadó eszméket pengettek újra. S lehet, eljő még újra tizenkét év, s a hangzatos eszméket a szomorú feledés fátyolával borítják be, mert a tanítók sorsa nem más, mint a nérelem és várakozás. Ha az állam nem fogja kezébe venni az ő ügyüket, talán örök időkig várhatnak lassankint égve, fogyva, mint a gyertyaszál, mely világító lángjával önmagát emésztí.

Aztán csodálkozzék valaki, ha a közönség — köztük az állam is — többet gondol a lövészenyekkel, a totalisatórral. Kulturális célokra nincs pénz, hanem egy löert nem sajnálnak százezret adni. És ez aztán sokak előtt oly természetesnek látszik. No mert a ló talán hamarabb megfelel a hozzáfűzött szerződésnek, mint a tanító. Hogy pedig melyik hasznosabb tagja a társadalomnak, annak megítélését bizzuk a józan észre!

Fővárosi levelező.

Tüzek a vidéken. A nagy hőség daczára vidékünkön a nyáron nem fordult elő tüzeset e hó 21-ig. E napon azonban egyszerre három községben tett nagy pusztításokat a tűz. A fentirt nap reggelén 9 óra előtt gyuladt ki, eddig ismeretlen okból, Várady András, kis-sároi bíró háza végében egy szalmakazal, a melyből a nagy szélben egy pillanat alatt tüzet fogtak a szomszédos házak, pajták, szalma- és takarmánykazlak. A szél folytonosan fokozódott, a minek következtében a pernye nagy csomókban koválygott szerteszét. Az iszonyú szél elhordta az égő szalma- és zsindeydarabokat a mintegy két kilométernyire eső Nagy-Sároba is, hol egy szalmafüdes ház tüzet fogván, csakhamar két ház sor állott lángban. Mentésről alig lehetett szó. A rendkívüli hőség, a lángokat a földig csapkodó szél s a vízhiány teljesen bénítólag hatottak a nagy ijedségtől fejét vesztett népre. Megjelentek a tűznél a zelizi községi és uradalmi s a mikolai tüzoltók, a kik teljes erőmegfeszítéssel igyekeztek segíteni s menteni, a mit lehetett. Hunyady Károly gróf, Hunyady Kálmán grófnak derék fia, ott volt mindenütt, a hol legnagyobb volt a veszély, szóval és tettel cselekvésre buzdítván a népet. Taberman Emil, körjegyző, a kinek mindene megégett, fáradhatlan tevékenységet fejtett ki az oltás körül és önélete feláldozásával sikerült községeinek hivatalos iratait megmenteni. Nagy részben Ságby Bélának, gróf Hcnnyady Kálmán uradalmi intézőjének érdeme, hogy a tűz Nagy-Sároban tovább nem terjedt, a kinek a rendelkezésére álló erővel az uradalmi kertészknél sikerült a tűznek gátat vetni, a mely ha tovább terjed, leég a kásátely az összes melléképületekkel és a községnek ezen oldalán levő része is. A kár így is óriási. Kis-Sároban 24 ház és az iskola, Nagy-Sároban pedig 44 ház, a két községben tehát összesen 68 ház, tömérdek melléképület, gabona, takarmány és szalma veszett oda. Nagy-Sároban azonkívül leégett a kath. templom, plebánia és az iskola is. A harangok a toronyból lezuhantak s az egyik meghasadt. A templomfalai és boltozata oly veszedélyesen megrepedeztek, hogy a helyszínén járt Kiss Lajos szolgabíró a templomot bezáratta s intézkedett, hogy abban isteni tisztelet ne tartassék. A leégett utca iszonyu rémes képet mutat. Az épületek több helyen beégték. A szobákban a ruhanemű és butorzat és a kamrákban a gabona és élelem is elpusztult. A nép nyomora leirhatlan. Sok embernek nem maradt egyebe a rajta levőn kívül. Számos családot még betevő falatjától is megfosztotta az irtózatú tüzvész. Három emberélet is áldozatul esett. Kis-Sároban egy 14 éves fiu, Nagy-Sároban Táos József és Somogyiné lelték halálukat az égő házakban. A rengeteg kárnak csak kis része térül meg, mert az elégett vagyonnak alig volt biztosítva egy harmadrésze. — Dél előtt 11 óra után az alsó-váradai vasuti állomástól távirat érkezett a lévai tüzoltósághoz, melyben jelentették, hogy Nagy-Szecsre és égségséget kértek. A tüzoltóság azonnal sietett a helyszínére, hol ügyes működésével sikerült is a tüzet lokalizálnia. A tűz Heizer Dávid szerűs-kertjén támadt. A nagy szél i t erősen szított a tüzet s daczára annak, hogy a házak nagy része cserepfődel alatt volt, rövid idő múlva 8 ház, 15 pajta, számos

szalma- és takarmánykazal állott lángban. Odaveszett 5 drb ló, 4 borjú és sok apróbb háziállat. A kár több ezer forintra rug. A vagyon legnagyobb része biztosítva volt.

Különfélék.

— **A király születése napjának** 60-ik évfordulóján nemesik a főváros ülte meg a sokott ünnepeiségekkel, hanem a vidék is. Léván reggeli 9 órakor volt az ünnepélyes szent mise, a melyet a plebános végezett fényes segédlettel. A szent misén jeleavoltak a tisztikarral élén a honvédség, az özszes hivatalok s igen nagy számu közönség.

— **Országos népoktatásunk** faktorai: a tanítóképző-intézetek tanárai Magyarország tanítói e hét folyamán tartották nagy gyűléseiket. — A képezdei tanárok orsz. egyesülete 18—19-én tartotta üléseit, mely alkalomból Léva y Ferencz minisiteri osztálytanácsos, a kormány képviselőjének rendkívüli meleg érdeklődése és a felmerült eszmék támogatására irányuló nemes jóindulata biztosítja a tanítóképzés terén kifejtett eszmék megvalósulását. Az egyetemes tanítógyűlés 21—23-án folyt le az országos tanítói kar meglepő érdeklődése mellett. A kor színvonalán álló kérdések képezték ez ülés tárgyait is, melynek célja a népoktatás ügyét emelni s a tanítói karnak társadalmi s anyagi érdekeit a közóhajnak megfelelőleg rendezni.

— **A lévai főgimnázium** tanári testületében a kegyesrendi tagok évi mutációja alkalmából a következő változások történtek: O b e l e z József Podolinba helyeztetett át; mint új tagok jönnek Lévára: F e h é r v á r y István, Debreczenből és B e c k e r Nándor, Budapestről. — A legszívesebben üdvözöljük köünkben a tanári karnak új tagjait!

— **A színházi referátát** tárgyhalmaz miatt lapunk jövő számában adjuk.

— **Tánczestély.** A lévai önk. tüzoltóegylet e hó 31-én a „Kolibal“-féle kertben tánczestélyt rendez. Az estélyt délután 4 órakor a piac-teren tartandó díszgyakorlat előzi meg. Beléptidj az estélyre 80 kr. Kezdeté 8 órakor.

— **Jutalomjáték.** Kedden Ligeti Géza karnagy jutalomjátéka lesz, ez alkalommal színrekerül Tyukody Lőrincz családja, énekes bohózat, melyen Horváth Mariska k. a. is közreműködik. A derék karnagyot melegen ajánljuk a közönség szíves jóindulatába.

— **A honvédek névkönyve.** A honvédegyetek megbízásából Mikár Zsigmond összeállította az 1848—49-dik évekből még életben levő honvédek névsorát. A mű novemberben hagyja el a sajtót. A könyv mintegy 30,000 honvéd nevével 30 nyolezadrét ivre fog terjedni, mert a még élő honvédeknek egykori katonai rangja, jelenlegi polgári állása és lakhelye is fűzölve lesz. Előfizetési ára 2 frt, mely összeg e hó 25-ig a szerkesztőséghez (Budapest, Apród-utca 4. sz.) küldendő. Bztosítésképp egyelőre 1 frtot is küldhetni be.

— **Bérmálás.** Bende Imre, besztercebányai püspök e hó 24-én Vihnyén osztja ki a bérmálás szentségét, mely alkalommal — mint értesülünk — Selmeczbánya városa, mint a vihnyei r. kath. egyház kegyura, szintén képviseli magát.

— **Filokszéra.** Varmegyének területén legújabbán Uj-Bars és Vámos-Ladány községek szülőiben a filokszera jelenléte hivatalból konstataitván, nevezett községek zár alá helyeztettek.

— **A katonai lóvásár.** A közös hadsereg lószükségletének fedezése végett varmegyének területén Nagy-Sároban szeptember hó 27-én és Léván szept. 29-én katonai lóvásár fog tartatni.

— **Színházi műsor.** Ma, vasárnap, aug. 24-én: Az asszonyok büne. Eletek dalokkal először. Hétfőn Konkoly Thege Emelka k. a. utolsó vendégjátéka: Thurán Anna, Bartók Lajos 200 aranyval kitüntetett remekműve. Kedden Horváth Mariska k. a. műkedvelő fellépésével, Ligeti Géza karnagy jutalomjátéka: Tyukody Lőrincz családja Budapestén! Énekes bohózat, (először) Szerdán zóna előadás: A rezervisták. Csütörtökön Ypsen Henrik svéd költő világhírű remek műve: Nóra. (először). Pénteken nem lesz előadás. Szombaton: A fenegyerekék. (Giegerlik) Énekes víg életek, nagy kiállítással. Ezentul csak 3 előadás lesz.

— **Középkereskedelmi iskola Turóc-Szent-Mártonban.** A turóc-szent-mártoni állami polgári leányiskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskolában a beiratások szeptember hó 1-én, a rendes tanítások pedig szeptember hó 9-én veszik kezdetüket. Az I. osztályba oly tanuló vétetnek fel, kik a gimnázium, real- vagy polgári iskola IV. osztályát legalább elégséges eredménnyel bevégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják. Évi tandij 10 frt (szegény s jó előmeneteli tanulóknak szegénységi bizonyítvány alapján ez is elengedhető), felvételi díj; 2 frt. Szegénysorsu tanuló havi 4—5 frtért az intézethez kapcsoló alumneumban egyszerű, tápláló élelmezésben részesülhetnek. — A turóc-szent-mártoni állami középkereskedelmi iskola belső szervezetét, tantervét s jogait illetőleg a többi közép

kereskedelmi iskolákkal és kereskedelmi akadémiaikkal egyenlő alapra helyeztetett; növendékei pedig az egyévi önkéntességi kedvezményt is élvezik. Bővebb felvilágosításokat szívesen nyújt az igazgatóság, bérmelve megküldi az iskola értesítőjét, valamint a tanuló czélszerű ellátásáról is — az illető szülők kívánalmaihoz képest — készséggel gondoskodik.

— **A közigazgatás reformján** serényen munkálkodnak a belügyminisiteriumban. A törvényjavaslat tervezetei jóformán készen állanak és szeptember első felében már nyilvánosságra lesznek hozhatók.

— **Italmérési ügy.** Az állami italmérésről szóló új törvény már életbe lépett. Legfőbb rendelkezése, hogy a mi újév óta szabad volt, ezentul 100 litera aluli mennyiségben szeszt vagy pálinkát magán fogyasztásra sem szabad egyik községből a másikba behozni; 100 literen felül pedig csak olyan mezőgazdának vagy iparosnak, a ki erre a pénzügyigazgatóságtól engedélyt szerez.

— **Pénzérték változás.** A legújabb börze-hírek szerint a közös kormány azon szándékban van, hogy az eddigi papir-pénzeket bevonja (a nagyobbak megmaradnak) és helyettük ezüst érkeletű pénzeket fog a forgalomba kibocsátani.

— **Döntvények.** A pénzügyi közigazgatási bíróság legutóbb a következő elvi jelentőségű döntvényeket hozta: 1. a bélyeg az okirata utólagosan felragasztottnak s így nem létezőnek csak akkor tekinthető, ha a felragasztás már az aláírás után történt; 2. templomépítésre tett hagyományok illetékmentesek; 3. ipartörvény elleni kihágási ügyben kiállított ügyvédi meghatalmazás bélyegmentes.

— **Figyelmeztetés.** Az állam ingyen ad amerikai szőlővesszőket, ha valaki szőlőtelepét ilyen szőlőfajjal akarja beültetni. Az állammak az a czélja, hogy a filokszera által elpusztított szőlőtelepek így módon ismét virágzókká tétessenek.

RÖVIDHIREK. — **A szemüveg jubileuma.** Ez évben van 600 esztendeje annak, hogy a szemüveget a mai formájában először alkalmazták. — **Szeberényi Gusztáv,** bányakerületi szuperintendens e hó 18-án, 74 éves korában elhunyt Békés Csabán. — **Az orosz kormány** félmillió darab legújabb rendszerű puskát rendelt meg francia gyárosoknál. — **A ki nem akar meghalni,** az menjen Keőbaranyavármegyei községbe, hol 1889. aug. 8. óta 1890. aug. 15-éig egyetlen halálozás sem fordult elő, jóllehet a községnek majdnem 500 lakosa van. — **Mesterséges eső** előállítását czélzó kísérletekre Amerikában 200) dollárt szavaztak meg. A terv alapszámja az, hogy fönn a magasban a légűrben eszközölt robbanások által a lég nedvessége leverhető lesz. — **Körmöczbányán** hétfőn elhunyt dr. Kubacska Hugó bányatanácsos, a pénzverő-intézet igazgatója, élete 48 ik évében.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Felvilágosítás. A: Mit akar ön a házasság örömeiről beszélni? Lelkesedik ön a házasság élet iránt? — B: Erősen! Öt ferjhez menő leányok vagyok az apja.

Kétségteljes vonhatlan. Rendör: Téli azt ért volt olyan esőidület, mert megbolondult a házior? — Lakó: Meg biz a! Eppen hogy bevitük a kórházba. — Rendör: Azután miről ismerték meg, hogy bolond? — Lakó: Csálhatatlan jelét adta örültségének. Ma reggel minden lakója házbéret — leszállította!

TANÜGY.

I.

Iskolai jelentés.

A lévai k. r. főgymnasiumba az 1890/91. tanévre a nyilvános tanuló szabályszerű beírása f. évi szept. 1. 2. 3-án; a javító vizsgálatok pedig aug. 29. és 30-án fognak a főgymnasiumi épületben mindenkor délelőtt 8—11 és délután 2—4 óráig megtartatni. A jelzett időn tul, szept. 10-ig csakis a késodelmöket szigoruan igazoló tanulókat veheti fel az igazgató.

Veni Sancte szept. 4-én lesz, szept. 4-én megkezdődnek a rendes előadások.

A gymnasium első osztályába csak a 9. évet betöltött és 12 évnél nem idősebb tanuló vétethetnek föl a népiskola 4-ik oszt. bizonyítványa, vagy felvételi vizsgálat alapján. Minden felvételt kívánó tanuló a felvételre legközelebb vezető tanulmányairól szóló bizonyítványával személyesen, szülei, gyámja vagy ezek megbízottjai kíséretében tartozik az igazgatónál s az illető osztálytanárnál jelentkezni, s ott születési évét, napját és helyét keresztlevél, illetőleg születési bizonyítvány alapján igazolni és utólagosi bizonyítványát felmutatni.

A gymnasium ötödik osztályába föllépni kívánó azon tanuló, kik tanári, philosophiai, philologiai vagy theologiai (papi) pályára készülnék, kötelesek a görög nyelvet tanulni; a kik más pályára (jogi, orvosi, technikai, gyógyszerész, stb.) készülnék, azok kötelesek a görög nyelv helyett a „Magyar írók bővebb tanulmányával kap-

csolatban görög irodalom és művelődés történelmet“ és „Rajzot (mérteni és szabadkézi rajzi elemekkel) tanulni, mely mindkettő kötelező tantárgy, melyekből rendes osztályvizsgálat teendő, s melyek közül az első az érettségi vizsgálat szóbeli részének tárgya.

Tekintve, hogy e pótló tanfolyam felállításával a tanítás bizonyos mértékig két irányba tereltek, melyek követése az előre választott életpályák minőségétől függ, — viszont a kitűzött élelcél elérésére az irány helyes megválasztása nagy fontossággal bírván, kötelesek a szülők, illetőleg gyámok a beiratás alkalmával szóbelileg, távollétiük esetében általok írásbelileg kiállított nyilatkozattal kijelenteni, hogy fiuk, illetőleg gyámuk alatt levő tanulóra nézve a görög nyelvet vagy a helyette felállított pótló tanfolyamot akarják e kötelezővé tenni.

Minden tanuló kivétel nélkül a beírásnál 2 frt. felvételi és 1 frt 50 kr. könyvtári és értesítői illetéket tartozik fizetni. Tandij fejében egész évre 24 frt, vagy félévénként 12—12 frt. szept. és febr. hó elején a főgymnasium igazgatóságánál fizetendő.

A gymnasium első osztályába iratkozó tanuló tandijmentességre nem tarthatnak igényt.

Teljes tisztelettel figyelemzetnek kellő mihez tartás végett a házigazdák, miszerint a gymnasiumi igazgatóságnál történendő előleges bejelentés nélkül tanulókat szállásra fogadni nem lehet.

Léván, 1890. aug. 17-én.

A főgymnasiumi igazgatóság.

II.

A nmlgu. vallás és közoktatási m. k. minisiterium, f. é. június hó 30-án 23583. sz. kiadott új „Középiszkolai Rendtartás“ értelmében van szerencsém értesíteni a t. cz. közönséget, hogy a körmöczbányai állami főreáliskolában a beiratások nem az „Évi értesítő“ben foglalt napokban, hanem szeptember 1. 2. és 3-án fognak megtartatni. A felvételi, javító- és pótvizsgálatok azonban már előzőleg, augusztus 30. és 31-én tartatnak meg oly módon, hogy szeptember 1-ig minden belépni szándékozó és netán felvételi, javító- vagy pótvizsgát tenni köteles tanuló eme vizsgáival rendben legyen.

Körmöczbánya, 1890. jul. hó 21-én.

Schröder Károly,
állami főreáliskolai igazgató.

III.

Tudnivalók

a pberg szelaknai paulai szent Vinczéről nevezett irlgalmas testvérek által kezelt leánynevelő-intézetbe felveendő bennlakó gyermekek részére.

Minden t. szülő kéretik, hogy legalább egy vagy két héttel előbb értesítést adjon az intézetnek. — Minden gyermek, kis- és nagykoru, bármely nyelvű, örömmel felvétetik az intézetbe, következő feltételek mellett: — A havi fizetés-ellátás, egyruha és tanításért — 11 frt. — Azonkívül minden t. szülő kéretik, hogy gyermekének mindennemű alsó fehérműből legalább hat darabot adjon. A téli alsó ruha lehet tarka is. Továbbá: — ágynemű 2 huzattal, lavor, fésű, 6 drb. törülkőző, asztalkendő 1 vagy 2 drb, szalvéta 6 drb., evőeszköz, 1 ponár, téli és tavaszi felöltő, vagyis kabát, 1 drb. melegkendő 1 drb. és egy pár meleg komótczipő. — Továbbá a bennlakó gyermekek a tanításon kívül külön órákat is kapnak a német nyelv- és kézimunkában, ez utóbbit azonban az igen tisztelt szülők határozhatják meg. — Belépti időül szeptember elseje tüzetik ki és kéretnek az igen tisztelt szülők, ha csak lehetséges, hogy kedves gyermekeiket ez időre intézetünkbe hozni kegyeskedjenek.

Pjergen, 1890. augusztus 20-án.

A zárdafőnöknő.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 6 frt 50 kr, 6 frt 70 kr. Kétszeres 5 frt 30 kr, 5 frt 40 kr. Rozs 5 frt. 50 kr. 5 frt 60 kr. Arpa 5 frt 50kr. 6 frt 70 kr. Zab 5 frt 20 kr. 5 frt 50 kr. Kukoricza 7 frt — kr. 7 frt 50 kr. Bab 6 frt — kr. 6 frt. 20 kr. Lencse 6 frt 20 6 frt 50 kr. Köles 4 frt. — kr. 4 frt 50 kr.

Nyilttér.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis per Meter — glatt und gemustert (circa 2500 verschiedenen Farben u. Dessins) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg k. k. Hoflieferant. Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto.

POLGÁRI LEÁNYISKOLA LÉVÁN.

Van szerencsém tudatni, hogy Léván polgári leányiskolát nyitok, mely működését f. évi szeptember hó 2-ikán kezdi meg. — A beiratások augusztus hó 28-ikán kezdődnek és mindig délután 3-5 ig eszközöltetnek.

Tandíj az első osztályban havonként 5 frt, beiratási díj 1 frt. **Videki növendékek évi 250 frtért teljes ellátást kaphatnak.** Bővebb felvilágosítást szó- vagy írásbeli megkeresésre szívesen adok.

L é v á n, 1890. augusztus hó.

VAJDÁNÉ SCHEIBER JULIA,

okl. polg. isk. tanítónő.

Lakás és iskola piac téren Hell-féle házban.

379/1890. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A verébelyi kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kapisztorj Ferencz érsekújvári lakos végrehajtatonak Kovácsné később Nemrava Jánosné szül. Németh Éva végrehajtást szenvedő elleni 37 frt 57 kr. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a verébelyi kir. bíróság területén lévő s az 1881. évi LX. tez. 156. §-a értelmében egy a végrehajtást szenvedett Németh Éva, valamint a tőrstulajdonosok Németh Katalin sz. Rapavi, Otruba Katalin szül. Németh, Németh Mihály, Németh József, Bachó József, Bachó János és Bachó Teréz nevével álló s a n. lóthi 88. sz. tjkvben foglalt A I. sz. a. fekvőségre 160 frt. — továbbá az ottani 296 sz. tjkvben A I. 1-2. szk. a. foglalt Otruba szül. Németh Katalin, Németh József, Németh Éva, Bachó József, Bachó János Bachó Teréz, Kurucz F. I. és neje szül. Gajdos Mária nevével álló A I. 1-2. sz. a. egész fekvőségre 489 frt — az ottani + 2. sz. a. fekvőségre 172 frt, az ottani A + 1. sz. a. foglalt szőlő fekvőségre Németh Évát illető 2/12 tulajdoni jutalékára 33 frt — s végre az ottani 396. sz. tjkvben öz. Rapavi Józsefné sz. Németh Katalin, Otruba Katalin szül. Németh Katalin, Nemrava szül. Németh Éva és Kurucz Pál és neje sz. Gajdos Mária nevével álló egész birtokra az árverést 17 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi augusztus hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Nagy Lóthi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bírságnak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Verébelyen, kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1890. ápril hó 20. án.

Dillesz,
kir. aljárásbíró.

161. Kereset

Egy bankintézet keres mindenütt egyéneket, törvényileg engedélyezett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására. Igen előnyös jutalék-feltételek. Ajánlatok B. J. jegy alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájához, Budapest, váci-utca 9. sz. - - intézendők.

NYITRAI LÁSZLÓ ur (szappanó utcai) házában

három szoba-, konyha-, pincze- és éléskamrából

álló lakás f. é. október 1-től bérebe adatik.

Bővebb felvilágosítást ad

L é v á n, 1890. aug. 23.

Pólya Pál,

lakik Nyitrai Ferencz ur házában.

Árverési hirdetmény,

Nagy Salló község tulajdonát képező mintegy 120 magyar hold ingatlan f. évi augusztus, hó 28-án nyilvános árverés útján bérebe fog adatni. — A feltételek a nagysallói jegyzői irodában megtekinthetők.

Dományi Béla,
jegyző.

4500./1890 tkvi sz. Árverési hirdteményi kivonat.

Az ipolysági törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mikulás Jakab végrehajtatonak Zelenka György végrehajtást szenvedő elleni 34 frt tökékövetelés és jár. kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ipolysági kir. törvényszék területén levő Alsó Prandorf község határában fekvő, az alsó-prandorf 2. sz. tjkvben ífj. Zelenka Márton, Zelenka György, Zelenka Katalin, Kovatsik Zelenka Mária, Zelenka Pál, Zelenka Ádám és Burda Zelenka Zsuzsanna tulajdonul bejegyzett a) I 1-2, 4-7. szk. a. 1/4 urb. teleknek és + 1 szs. a. kertnek Zelenka Györgyöt illető 1/7 részére 69 frt — továbbá a következő egész ingatlanokra és pedig az ottani 263. sz. tjkvben ugyanazok tulajdonul bejegyzett b) + 1 sor 1182. hrsz. a. dali porzai szántóra 86 frt, c) + 2 sor 1846/a hrsz. a. Pipiski szőlőre 38 frt, az ottani 264. sz. tjkvben ugyancsak a feut nevezettek tulajdonul bejegyzett d) + 1 sor 206 hrsz. a. na lazákak beltelekben szántóra 8 frt e) + 2 sor 237. hrsz. a. ugyanottani szántóra 22 frt f) + 3 sor 316 hrsz. a. Pod dedinov kertre 8 frt g) + 4 sor 329. hrsz. a. ugyanottani kertre 40 frt h) + 5 sor 610. hrsz. a. bátoszke lazi rőtre 12 frt i) + 6 sor 1029. hrsz. a. cserne zeme szántóra 36 frt k) + 7 sor 1631. hrsz. a. ugyanottani szántóra 132 frt l) + 8 sor 1066. hrsz. a. sznehé luki rőtre 2 frt m) + 9. sor 1181. hrsz. a. olali pereza szántóra 38 frt, n) + 10 sor 1238. hrsz. a. Babani most szántóra 66 frt; o) + 11. sor 1558. hrsz. a. Pipeszki szőlőre 48 frt, p) + 12 sor 1560. hrsz. a. Pipeszki szőlőnek Zelenka Györgyöt illető 1/7 részére 46 frt 28 krtan ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a z 1890. évi október hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Prandorfban a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ügym. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bírságnak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék tkvi hatósága.

Ipolyság, 1890. évi június 24.

Lipták Nándor,

kir. törvényszéki bíró.

Regaleváltság

kötvény birtokosait

ezennel tisztelettel értesitem, hogy

- 1) A regaleváltság kötvényeit,
- 2) Az ezekre szóló utalványokat,
- 3) A még nem utalványozott, de a magas ministerium által helyben hagyottegyezéseket a legjobb ár mellett megveszem, vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

Videki takarékpénztári részvényeket,

Bankrészvényeket, állampapírokat, sorsjegyeket, részvényeket betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladok. Kivánságra teljes tőkertartás mellett papírokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzelőleg is nyerhető.

Keresek

tisztességes — bármily rangu vagy readü egyéneket — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtanak. LEGMAGASABB JUTALÉK és FIX FIZETÉS biztosítottatik.

Pénzbetétek

kamatoztatása!

Alulírott bankház elfogad PÉNZBETÉTEKET melyek után 5% kamatot fizet. A betétek előleges felmondás nélkül bármikor visszafizettetnek.

LÓRY J. BANKHÁZA,

Budapest, Hatvani-utca 17. szám.

Alapított 1876-ban.

Alapított 1876-ban.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár-

részvénytársaság Budapest.

GYÁR és IRODÁK:

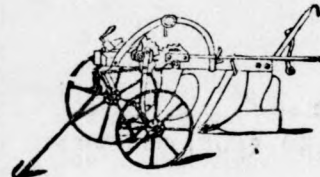
VI., külső váci-ut, 1696/99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:

VI. Podmaniczky utca, 14.

Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett

Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit és szab. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit ünvezetékkel, eredeti Schlick és Vidacs-féle

egyvasu ekéit,

talajmívelő eszközeit, boronait és rőgtörő hengereit,

SCHLICK-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépeit.

Szóróvető gépek többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és jargány-csépítő készülékek, gabonatisztító rosták (Biker és Vidacs rendszer), takarmánykészítő gépek, tengerimorzsolók és -daralók, örlőmalmok és olajmalmok berendezések.

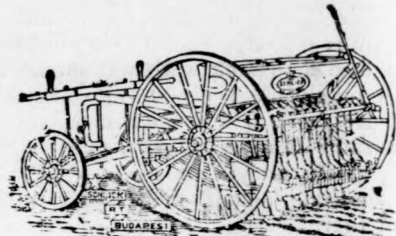
Eredeti amerikai kéveköto és marok-rakó arató gépek és fűkaszaló gépek.

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság igazgatósága.

Képviselő Léván: KERN TESTVÉREK uraknál.

Minek Pestjére?
Minek Bécsbe?
mikor nálam minden elő-
nyöz nélkül elb-
50 krajczáros részletfizetésre
HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER
WILSON

Varrógépeket

5 évi jótállás mellett kaphatnak. Családi czelekkre 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsesül-
tetnek, vagy igazítottatnak jutányos áron.
Géptük, részek és csónak raktárak.
monmindig találhatók.
FISCHER MKSA
kereskedése
Léván.